

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Bősze Ferenc ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Sebestyén Attila ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetése jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Veszprémi Munkaügyi Bíróságnál 1.M.196/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Veszprém Megyei Bíróság 3.Mf.20.628/2008/11. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes felülvizsgálati kérelme, valamint a felperes által benyújtott csatlakozó felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Veszprém Megyei Bíróság 3.Mf.20.628/2008/11. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott rendelkezéseit nem érinti,

azon rendelkezését, amellyel az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, hatályon kívül helyezi, és a Veszprémi Munkaügyi Bíróság 1.M.196/2007/17. számú ítéletének az alperesi viszontkeresetnek helytadó és az elsőfoku perköltség viseléséről szóló rendelkezését helybenhagyja, míg az alperes által fizetendő elsőfokú eljárási illetékekre, továbbá a másodfokú perköltségre vonatkozó rendelkezését megváltoztatja:

az alperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 7.000 (hétezer) forintra leszállítja, a felperes részére fizetendő másodfokú perköltséget 350.000 (háromszázötvenezer) forintra felemeli.

A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek

- tizenöt nap alatt - 150.000 (százötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes vezérigazgatóként állt az alperes jogelődje alkalmazásában.

A felperes a munkaviszonyát 2007. április 18-án rendkívüli felmondással megszüntette. Az alperes igazgatósága a felperesi rendkívüli felmondást a 2007. április 18-ai ülésén nem fogadta el, a felperes munkaviszonyát fennállónak tekintette, és határozatával a felperessel munkáltatói rendkívüli felmondást közölt.

A Veszprémi Munkaügyi Bíróság 1.M.196/2007/17. számú ítéletében megállapította, hogy a felperes rendkívüli felmondása jogellenes, és az erre alapított keresetet elutasította. Megállapította, hogy az alperes rendkívüli felmondása joghatás kiváltására nem alkalmas. Kötelezte a felperest az alperes részére 11.411.472 forint, továbbá 570.000 forint alperesi perköltség, míg az alperest 684.700 forint kereseti illeték megfizetésére.

A munkaügyi bíróság indokolása szerint a felperes munkaviszonya az Mt. 96. § szerint a munkavállalói rendkívüli felmondás közlésével megszűnt, mely tényre nincs kihatással, hogy a munkáltató az abban foglalt indokokat nem fogadta el. Erre tekintettel a munkáltatói rendkívüli felmondás joghatás kiváltására nem volt alkalmas.

A felperesi rendkívüli felmondás vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy az abban foglalt indokok részben nem bizonyítottak, részben a rendkívüli felmondást nem alapoznak meg, részben pedig a tizenöt napos szubjektív határidőn túl hivatkozott rájuk a felperes.

A felperesi rendkívüli felmondás jogellenessége miatt az alperes viszontkeresetének helyt adva az Mt. 101. §-a és a felperes munkaszerződése 3.3. és 3.4. pontja alapján kötelezte a felperest egy évi átlagkeresetének megfizetésére.

A felperest részleges pervesztessége figyelemmel kötelezte a Pp. 81. § alapján az alperesi perköltség viselésére, az alperest pedig a munkáltatói rendkívüli felmondással kapcsolatos pervesztessége miatt az eljárási illeték megfizetésére.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes élt fellebbezéssel, kérve az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, a keresetének való helytadást, az alperesi viszontkereset elutasítását, az alperesi intézkedés joghatás kiváltására való alkalmatlanságát megállapító rendelkezés helybenhagyását.

A viszontkereset elutasítását elkésettségre való hivatkozással kérte utalva az Mt. 199. § (2) bekezdésére, és az Mt. 202. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt harminc napos keresetindítási határidőre. Érdemben is megalapozatlannak tartotta a viszontkeresetet arra figyelemmel, hogy az Mt. 101. §-ának (2) bekezdése alapján a munkáltató vele szemben igényt nem érvényesíthet, mivel a jogviszonya megszüntetésével kárt a munkáltatónak nem okozott, hiszen az alperes maga is meg kívánta szüntetni a jogviszonyát.

Az alperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását oly módon kérte, hogy a bíróság mellőzze az alperest marasztaló illeték megfizetésére irányuló ítéleti rendelkezést, vagy azt a meg nem határozható perérték, nem pedig a Pp. 24. § (2) bekezdés b) pontja alapján állapítsa meg.

A Veszprém Megyei Bíróság 3.Mf.20.628/2008/11. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét (a munkáltatói rendkívüli felmondás joghatás kiváltására alkalmatlanságát megállapító rendelkezését) nem érintette, a fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta: az alperes viszontkeresetét elutasította, egyben mentesítette a felperest az évi átlagkeresete és a perköltség megfizetése alól. Az alperes által fizetendő eljárási illetéket 691.700 forintra felemelve megállapította, hogy a további illetéket az állam viseli, és azt is, hogy mindkét fél viseli az elsőfokú eljárás során felmerült perköltségét. Az elsőfokú ítélet további (a munkavállalói rendkívüli felmondás jogellenességét megállapító) rendelkezéseit helybenhagyta.

Kötelezte a felperest 240.000 forint másodfokú alperesi perköltség megfizetésére megállapítva, hogy a fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

A másodfokú bíróság a felperes fellebbezését a viszontkereset kapcsán találta alaposnak. Álláspontja szerint ugyanis az alperesi viszontkereset - egyetértve e körben a felperesi fellebbezéssel - elkésett. Kiemelte, hogy az Mt. 202. § (1) bekezdés c) pontja a harminc napos keresetindítási határidő meghatározásakor nem tesz különbséget abban a vonatkozásban, hogy a rendkívüli felmondás a munkáltatótól vagy a munkavállalótól származik-e. Az Mt. 173. §-ára alapított kártérítési igényre irányadó elévülési idő sem alkalmazható, mert a kártérítési felelősség nem azonosítható az Mt. 101. §-ában megfogalmazott jogkövetkezménnyel.

A másodfokú bíróság azt is megállapította, hogy az alperesi igényérvényesítés a rendeltetésszerű joggyakorlás elvének sem felelt meg, hiszen az Mt. 101. §-ában foglalt jogkövetkezmény nem a munkavállalót sújtó büntetési tétel, hanem a jogellenes munkavállalói intézkedésnek a munkáltatónál felmerülő, az azonnali hatállyal megszűnő jogviszony okozta hátránya enyhítésére szolgáló jogintézmény, az alperes szándéka pedig igazoltan - a felperessel egy időben - a jogviszony azonnali hatályú megszüntetésére irányult.

A Pp. 244. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a per fő tárgyára vonatkozó fellebbezés hiányában csatlakozó fellebbezésnek a per fő tárgyára nézve nem lehetett helye, ezért az alperesi csatlakozó fellebbezést ellenkérelemnek tekintette. Az első fokú illetékről azonban a Pp. 253. §. (3) bekezdése alapján hivatalból rendelkezett.

A másodfokú bíróság szerint a munkáltatói rendkívüli felmondással kapcsolatos kereset pertárgyértékét nem a Pp. 24. § (1) bekezdés b) pontja alapján kell megállapítani, hanem az Itv. 43. § (5) bekezdés szerinti 7.000 forint illetéket kell a munkáltatónak megfizetnie a viszontkereset miatti perveszteségére tekintettel az e körben érvényesített egyévi átlagkereset 6 %-ával növelt összegben.

Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítéletnek az elsőfokú ítéletet megváltoztató rendelkezései hatályon kívül helyezésére, a viszontkeresetnek helytadó elsőfokú ítéleti rendelkezés helybenhagyására, és az alperest terhelő eljárási illeték 7.000 forintba történő leszállítására irányult.

Arra hivatkozott, hogy a viszontkereset jogalapját képező (helyesen) az Mt. 192/A. § (4) bekezdésében foglalt igényét - figyelemmel az EBH.2002.681., és EBH.2001.464. számú döntésekre - elévülési időn belül érvényesíthette. Álláspontja szerint ezen igény érvényesítésével nem sértette meg a rendeltetésszerű joggyakorlás elvét, mivel az alapját képező jogszabályi rendelkezésnek nincsen kárigénnyel kapcsolatos eleme, ezen átalánytérítési fizetési kötelezettség a törvényből fakad.

A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek a felperesi keresetet elutasító rendelkezése hatályon kívül helyezésével elsődlegesen a felperesi keresetnek történő

helytadást, másodlagosan új eljárást, és új határozat hozatalát, valamint az alperes viszontkeresetét elutasító rendelkezés hatályában tartását kérte.

Álláspontja szerint a viszontkeresetnek való helytadás előfeltétele a felperes rendkívüli felmondása jogellenességének megállapítása, mely összefügg a felperesi keresettel, ezért helye van csatlakozó felülvizsgálati kérelemnek a felperesi rendkívüli felmondás jogszerűségére nézve. E körben hivatkozott arra, hogy a felperesi rendkívüli felmondásban közölt okok megalapozottak, továbbá a rendkívüli felmondás nem késett el.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a csatlakozó felülvizsgálati kérelem elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a csatlakozó felülvizsgálati kérelem - járulékos jellegéből adódóan - érdemben csak arra irányulhat, mint a felülvizsgálati kérelem, vagyis az alperesi viszontkeresetet jogerősen elutasító ítélet elleni felülvizsgálatra.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmeket a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítéletnek az alperesi viszontkeresetet elutasító rendelkezése hatályon kívül helyezésére irányult. Nem támadta a felperesi rendkívüli felmondással kapcsolatos keresetet elutasító rendelkezést, ezért a Pp. 273. § (6) bekezdés alapján alkalmazandó Pp. 244. §-a szerint [figyelemmel a Pp. 228. § (4) bekezdésére is] csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel (annak járulékos jellege folytán) már nem volt támadható a felperesi keresetet elutasító rendelkezés. Erre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmét a Pp. 273. § (2) bekezdés a) pontja alapján hivatalból elutasította. Az alperes felülvizsgálati kérelme alapos.

A felperes mint az alperesi jogelőd vezérigazgatója az Mt. 188. § (1) bekezdés alapján vezető állású munkavállaló volt.

Az Mt. 192/A. (4) bekezdés szerint a vezető, ha a munkaviszonyát jogellenesen szünteti meg - a 101. § (1) bekezdésétől eltérően - 12 havi átlagkeresetével felel.

Az Mt. 192/A. § (4) bekezdés alapján ezen vezetőt terhelő felelősség jogi természetét illetően megegyezik az Mt. 101. § (1) bekezdésében foglalt felelősséggel, viszont a felelősség terjedelme, a fizetési kötelezettség mértéke magasabb. Ezen fizetési kötelezettség tehát a jogellenes munkaviszony megszüntetés szankciója, mely attól függetlenül teljesítendő, hogy a munkáltató oldalán a jogellenes munkavállalói munkaviszony megszüntetéssel összefüggésben keletkezik-e kár.

Ugyanakkor az Mt. 101. § (4) bekezdés szerint a munkáltató ezen igényének érvényesítésére a munkavállaló által okozott kár megtérítésére vonatkozó szabályok (173. §) az irányadók. Helytállónan fejtette ki tehát a felülvizsgálati kérelem, hogy az alperes az Mt. 192/A. § (4) bekezdésében foglalt igényét az Mt. 101. § (4) bekezdésben foglaltak szerint a 173. § szabályai alapján az elévülési időn belül érvényesíthette a bíróság előtt. Az Mt.

202. §-ban szabályozott 30 napos határidő a munkáltató egyes sérelmezett intézkedései ellen a munkavállaló által benyújtott kereset tekintetében irányadó. A munkáltató munkaviszonnyal kapcsolatos igénye érvényesítésére [Mt. 199. § (2) bekezdés] ez a szabály nem alkalmazható (EBH.2002.681.).

Jogszerű tehát az elsőfokú ítélet azon rendelkezése, amely az alperesi viszontkeresetnek helyt adott, és a felperest 11.411.472 forint megfizetésére kötelezte, ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletnek az elsőfokú bíróság ezen döntését megváltoztató rendelkezését a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte, és e körben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, míg az első fokú illetékviselésről és másodfokú perköltség viseléséről szóló rendelkezését az alábbiak szerint megváltoztatta: Az alperes viszontkeresete alapos volt, e körben nem terheli illetékviselési kötelezettség, ezért az alperes csak a munkáltatói rendkívüli felmondásra irányuló kereseti kérelem kapcsán tartozik pervesztessége folytán illetéket viselni, melynek pertárgyértékére és az összegére nézve (7.000 forint) a jogerős ítélet döntése jogszerű.

Az alperes a viszontkeresete tárgyában is pernyertes lett másodfokon is, ezért a felperes a rendkívüli felmondása és a viszontkereset körében is köteles a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján viselni az alperes másodfokú perköltségét.

A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján köteles viselni az alperes felülvizsgálati eljárási költségét.

Az ügyben még irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés f) pontja és 14. §-a alapján a felülvizsgálati eljárás illetéket, míg a csatlakozó felülvizsgálati illetéket az 1990.évi XCIII. törvény 57. §.(1) bekezdés alapján az állam viseli.

Budapest, 2010. február 24.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Sztojkoné dr.Hajdu Edit s.k.előadó bíró, dr.Mészárosné dr.Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Nné tisztviselő